

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ระบบขานาญการกับชีวิตขององค์กรสมัยใหม่: กรณีศึกษา โรงไฟฟ้าถ่านหิน
ชื่อผู้เขียน	นางสาวพูนสุข ชันธาโรจน์ (Miss Poonsook Khuntaraj)
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.สายพิณ ศุภุทธมงคล
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ค้นหาหลักไถและวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังและกำกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะ และเพื่อศึกษาว่าการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (Corporate Social Responsibility, CSR) ประดิษฐ์กรรมใหม่ของโลกธุรกิจอุตสาหกรรมส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าแห่งนี้ ผู้เขียนใช้การศึกษาผู้มีอำนาจ (studying up) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในองค์กรทรงอำนาจที่ผูกขาดด้านพลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิตที่ก่อผลกระทบต่อชีวิตผู้คนและสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาพบว่าระบบขานาญการ (bureaucracy) คือกลไกที่อยู่เบื้องหลังการทำงาน และส่งผลอย่างสำคัญต่อความคิดและการแสดงออกของผู้ปฏิบัติงาน กระทั่งยังเป็นระบบที่เอื้อต่อการดำรงอยู่ของโครงสร้างการจัดการโรงไฟฟ้า ระบบขานาญการที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของโรงไฟฟ้า มีส่วนสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกภักดีต่อองค์กร (loyalty) เมื่อเกิดปัญหา กระบวนการตัดตอนและแยกส่วนความรู้และการปฏิบัติภายในองค์กรส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมองไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการทำงานขององค์กรกับผลกระทบที่ตามมา ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่ตั้งคำถามกับการทำงานของตนเองและขององค์กร เมื่อโรงไฟฟ้าแม่เมาะนำระบบตรวจสอบด้วยเอกสารมาใช้ (CSR) การทำงานของการตรวจสอบก็เป็นเพียงการจัดทำจัดหาเอกสารเพิ่มเติม ไม่สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดได้ว่าโรงไฟฟ้าได้ดำเนินงานอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจริง

Abstract

The objective of this study is to unveil the mechanism and the organizational culture that influences the way in which the operators of the Mae Moh Coal Power Plant work and think about their work. The largest coal-fired power plant in Southeast Asia, the Mae Moh Coal Power Plant has caused grave environmental and social impacts on lives of the populace. It is found that 'bureaucracy' is the moving force inherent in the employers' thought and their performance at the work place. Bureaucracy has been maintained by the sense of loyalty. The price of reciprocity has been paid in form of welfares. When questioned by the public about the plant's accountability and its efficacy of bureaucracy at play, the Mae Moh Coal Power Plant introduced the use of the corporate social responsibility (CSR) -- a built-in, self-regulating mechanism to monitor the business and to ensure its active compliance with the spirit of the law, ethical standards, and international norms. This study finds the additional 'audit culture' to help legitimize the official status of the organization rather than guaranteeing the good governance and the transparency of the operation.